

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.869/2016/7.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró
Dr. Hajdu Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Rácz Réka ügyvéd

Az alperesek:

Az alperesek képviselői:

Dr. Gönczi Tamás jogtanácsos I. rendű
Búzásné Putz Erzsébet elnök II. rendű

Dr.

Balczer Balázs jogtanácsos III. rendű

Dr.

Baráth Andrea jogtanácsos IV. rendű

A per tárgya: kollektív szerződés módosítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.437/2015/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.M.3578/2014/10.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.437/2015/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.M.3578/2014/10. számú ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy a felperes jogosult volt a kollektív szerződés módosításában való részvételre 2012. szeptemberében.

Kötelezi az I. és a IV. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen - tizenöt nap alatt - 50.000 (ötvenezer) forint és 13.500 (tizenháromezer-ötszáz) forint áfa együttes első-,

másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 125.000 (egyszázhuszonötezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket. A IV. rendű alperest terhelő illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesi szakszervezetnek az I. rendű alperes munkavállalói között a taglétszáma 2015. január 1-jén 98 fő volt, de a létszám a munkavállalók 10 %-át 2012. július 1-jétől folyamatosan nem érte el.
- [2] Az I. rendű alperesnél 2010. március 1-jétől kollektív szerződés jött létre, amelyet a munkáltató mellett a II., III. és IV. rendű alperesek írtak alá szerződő félként, valamint a felperes, a S.D.SZ. M.SZ. azzal a megjegyzéssel, hogy az abban foglaltakkal egyetértenek.
- [3] A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 36.M.1002/2010/15. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes teljes jogú kollektív szerződést kötő félként részese a 2010. február 2-án aláírt kollektív szerződésnek.
- [4] A kollektív szerződést az alperesek 2012. szeptember 11-én módosították, amelyet a felperes szintén azzal a megjegyzéssel írt alá, hogy azzal egyetért.

A felperes kereseti kérelme és az alperesek védekezése

- [5] A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes szervezetében a felperes kollektív szerződés módosítási és felmondási jogosultsággal rendelkezik a 2010. február 2-án kelt szerződés tekintetében. Ennek következményeként a felperes teljes jogú kollektív szerződést módosító félként részese a 2012. szeptember 11-én kelt szerződésnek, azaz a felperest jogellenesen rekesztették ki a kollektív szerződés megnevezésű megállapodás 2012. szeptember 11-én kelt módosításából, így az alperesek eljárása jogellenes volt.
- [6] Az I., III. és IV. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték, a II. rendű alperes pedig akként nyilatkozott, hogy amennyiben a törvényi feltételek fennállnak, nem vitatja a felperes kereseti kérelmében foglaltakat.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.M.3578/2014/10. számú ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a

felperest, hogy fizessen perköltséget az I. és a IV. rendű alperes részére. A le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli.

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 276. § (2) bekezdésének a) pontja alapján arra, hogy a szakszervezet kollektív szerződés kötésére jogosult, ha a munkáltatónál munkaviszonyban álló tagjainak száma eléri a munkáltatóval munkaviszonyban álló munkavállalók létszámának 10 %-át.
- [9] A továbbiakban utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatályba léptetésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról szóló 2012. évi LXXXVI. törvény (Mth.) 15. § (1) bekezdésére, amely szerint a kollektív szerződés ha a kollektív szerződést kötő szakszervezet vagy szakszervezeti szövetség az Mt. 276. § (2) - (3) bekezdése alapján nem jogosult kollektív szerződés kötésére, 2013. január 1-jén hatályát veszti. A szerződéskötési jogosultság tekintetében a 2012. január 1-jei taglétszám az irányadó. A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés hatályt veszítő rendelkezését több szakszervezet által kötött kollektív szerződés esetén akkor kell alkalmazni, ha az Mt. 276. § (2) - (3) bekezdése alapján az egyik szakszervezet sem jogosult kollektív szerződés kötésére.
- [10] A bíróság megállapította, hogy a peres felek között nem volt vitás az a tény, miszerint a felperes nem rendelkezik az Mt. 276. § (2) bekezdés a) pontja szerint az I. rendű alperesi munkavállalók adott létszáma legalább 10 %-ának megfelelő taglétszámmal. A felperes ezzel szemben arra hivatkozott, hogy a kollektív szerződés létrejöttékor, 2010. március 1-jén az akkor hatályos jogszabály rendelkezései szerint kollektív szerződés kötési jogosultsága volt, ebből pedig az következik, hogy a szerződés megkötése vagy módosítása során is szerződő félként eljárhat.
- [11] Az adott szakszervezet kollektív szerződéskötési és ebből következően szerződésmódosítási és felmondási jogosultságát mindig ezen módosítás vagy felmondás, illetve szerződéskötés időpontjában hatályos jogszabály rendelkezései szerint kell vizsgálni, a felperes pedig a 2012. évi I. törvényben meghatározott kollektív szerződéskötési jogosultsággal nem rendelkezik.
- [12] Az Mt. 272. § (2) bekezdés olyan objektív feltételt rendel alkalmazni, amely feltételt a kollektív szerződéskötési jogosultság megítélésekor nem lehet figyelmen kívül hagyni. Azt a tényt pedig, hogy a szakszervezet rendelkezik-e kollektív szerződés megkötéséhez, módosításához feljogosító feltételekkel, csak az annak időpontjában hatályos jogszabályok rendelkezései szerint lehet vizsgálni. Nem volt vitás a felek között, hogy sem a 2012. szeptember 11-én kelt kollektív szerződés módosítás időpontjában, sem pedig a keresetlevél előterjesztésekor a felperes nem rendelkezett a módosításhoz szükséges taglétszámmal.
- [13] Az alperesi érveléssel ellentétben a bíróság az Mth. 15. § (1) - (2) bekezdése rendelkezéseinek azért nem tulajdonított jelentőséget, mert nem vitásan a kollektív szerződésnek részese

volt olyan szakszervezet, aki az új jogszabályban meghatározott feltételeket is teljesítette, így a kollektív szerződés hatályban maradt. Az Mth. 15. §-ának annyiban van jelentősége, hogy abból is azon jogalkotói szándékra lehet következtetni, hogy nem kívánta azt, miszerint olyan szakszervezet által kötött kollektív szerződés hatályban maradjon, amelyet a feltételekkel nem rendelkező szakszervezet kötött meg, tehát a feltételekkel nem rendelkező szakszervezeteket a korábbi jogszabály hatálya alatt kötött kollektív szerződésből kívánta kizárni.

- [14] A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 4.Mf.680.437/2015/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest az I. és a IV. rendű alperes részére perköltség fizetésére kötelezte. Kimondta, hogy a fellebbezési eljárás illetékét a felperes helyett az állam viseli.
- [15] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokainál fogva hagyta helyben.
- [16] A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemelte, hogy alaptalanul hivatkozott a felperes a 2012. július 1-jét megelőző időszakban hatályos 1992. évi XXII. törvény (rég Mt.) szabályaira, illetőleg az azon alapuló korábbi ítélezési gyakorlatra, aminek értelmében a felperes a kollektív szerződés megkötésében félként vett részt.
- [17] A 2012. július 1-jétől hatályos Mt. 276. § (2) bekezdése ugyanis a kollektív szerződés kötési jogosultság feltételeit megváltoztatta, azt 10 %-os taglétszámra vonatkozó feltételhez kötötte. Ennek a per tárgyát képező kollektív szerződés módosítás időpontjában a felperesi szakszervezet nem vitatottan nem felelt meg.
- [18] Az a tény, hogy a felperes a korábbi Mt. rendelkezései alapján szerződést kötő félként részese volt a 2010. március 1-jétől hatályos kollektív szerződésnek, közömbös a jelen jogvita elbírálása szempontjából, mivel a jogszabályváltozás folytán a kollektív szerződéskötési képességét a felperes elveszítette, így a korábban megkötött kollektív szerződés módosítására sem rendelkezhet jogosultsággal.

A felperes felülvizsgálati kérelme és a IV. rendű alperes ellenkérelme

- [19] A felperes felülvizsgálati kérelme az ítéletek hatályon kívül helyezésére, és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalára irányult az alperesek perköltségben való marasztalása mellett. Kérte, hogy a Kúria állapítsa meg, miszerint a felperes az I. rendű alperes szervezetében kollektív szerződés módosítási és felmondási jogosultsággal rendelkezik a 2010. február 2-án kelt kollektív szerződés tekintetében. Ennek következményeként a felperes teljes jogú kollektív szerződést módosító félként részese a 2012. szeptember 11-én kelt szerződésnek, azaz a felperest jogellenesen rekesztették ki a „kollektív szerződés” megnevezésű

megállapodás 2012. szeptember 11-én kelt módosításából. Az alperesek eljárása jogellenes, a közöttük 2012. szeptember 11-én létrejött megállapodás jogsértő. A felperes perköltség és illeték fizetésére is kérte kötelezni az alpereseket.

- [20] A felperes jogszabálysértésként az Mt. 276. § (2) bekezdését, az Mth. 15. §-ának (1) - (2) bekezdését, valamint a Pp. 254. §-ának (3) bekezdését jelölte meg.
- [21] Álláspontja szerint az Mt. 276. § (2) bekezdése kizárólag a kollektív szerződés kötésére vonatkozóan tartalmaz követendő rendelkezéseket, nem irányadó azonban annak módosítására vagy megszüntetésére. A bíróságok jogszabályi alapok nélkül, kiterjesztően alkalmazták az Mt. 276. § (2) bekezdését, hiszen az csak a kollektív szerződés kötésére vonatkozik, annak módosítására vagy felmondására nem. Ebből következően helytelen az a másodfokú ítéleti megállapítás, miszerint „...Az említett jogszabályváltozás folytán a kollektív szerződéskötési képességét elvesztette, következésképpen a korábban megkötött kollektív szerződés módosítására sem rendelkezik jogosultsággal”.
- [22] A felperes álláspontjának alátámasztásául hivatkozott az EBH2002.684. számú elvi határozatra.
- [23] A felperes álláspontja szerint téves a másodfokú bíróságnak az Mth. 15. § (1) - (2) bekezdésére vonatkozó értelmezése. Jelen tényállásban nem alkalmazandó az új Mt. 276. § (2) bekezdés, mert nem új kollektív szerződés kötéséről van szó, hanem már meglévő, az új Mt. hatályba lépésével hatályát nem veszített kollektív szerződés módosításáról. Ebből következően a megkötő felek módosíthatják azt, a módosításhoz a szakszervezeti oldal valamennyi szereplőjének hozzájárulása, így a felperesé is szükséges.
- [24] A Pp. 254. §-ának (3) bekezdése alkalmazásának nem lett volna indoka, mivel megsértett jogszabályhelynek minősíthető az Mt. 276. § (2) bekezdése, illetve az Mth. 15. § (1) - (2) bekezdése.
- [25] A IV. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Álláspontja szerint a felperes saját maga is úgy nyilatkozott, hogy nem érte el a 10 %-os létszámot az Mt. hatályba lépésekor, tehát az új Mt. által valamennyi szakszervezetre állított limitet. A törvényi szabályozás alapján általánosságban nem lehet azt megállapítani, hogy a felperes a KSZ módosítására jogosult, mint ahogy azt a keresetében kérte. A KSZ felmondására pedig az Mt. kifejezett rendelkezése folytán egyáltalán nem lenne jogosult akkor sem, ha utóbb a 10 %-os küszöböt elérte volna.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [26] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.
- [27] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg

kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.

- [28] A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint jelen per I. rendű alperesénél 2012. március 1-jén a II., III. és IV. rendű alperesek szerződő félként írták alá a kollektív szerződést. A felperes - egyéb szakszervezetek mellett - azzal a megjegyzéssel írta azt alá, hogy az abban foglaltakkal egyetért.
- [29] A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 36.M.1002/2010/15. számú ítéletével megállapította, hogy a felperes teljes jogú kollektív szerződést kötő félként részese a 2010. február 2-án aláírt kollektív szerződésnek.
- [30] A kollektív szerződés módosítására 2012. szeptember 11-én került sor, amit a felperes ugyancsak azzal a megjegyzéssel írt alá, hogy a módosításokkal egyetért.
- [31] Az Mt. 276. § (2) bekezdés a) pontja szerint a szakszervezet kollektív szerződés kötésére akkor jogosult, ha a munkáltatónál munkaviszonyban álló tagjainak száma eléri a munkáltatónál munkaviszonyban álló munkavállalók létszámának 10 %-át. A felperes nem vitásan ezen létszámmal nem rendelkezett, kollektív szerződés kötésére így nem volt jogosult. Jelen jogvitában azonban azt kellett eldönteni, hogy a munkaügyi bíróság által jogerősen megállapított, „teljes jogú kollektív szerződést kötő félként” a már létező kollektív szerződés módosításakor, illetve annak megszüntetésekor félként eljárhat-e.
- [32] A felperes helyesen hivatkozott arra, hogy az Mt. 276. § (2) bekezdés a) pontja kizárólag a kollektív szerződés megkötése tekintetében tartalmaz olyan rendelkezést, amely a 10 %-os létszámhoz köti az aláírási jogosultságot. Ez azonban eltérő törvényi rendelkezés hiányában nem értelmezhető olyan módon, hogy a megkötésre jogosult fél annak módosításából kizárható lett volna a létszámkorlátozás miatt. Ebből következően a bíróság által jogerősen teljes jogú kollektív szerződést kötő félként megjelölt felperest a 2012. szeptember 11-én történt kollektív szerződés módosításából jogszerűen nem lehetett volna kizárni. A szerződés módosítására jogosult az a fél, aki azt megkötötte [munkajogi szabály hiányában alkalmazandó 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 240. § (1) bekezdés].
- [33] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy a felperes jogosult volt a kollektív szerződés módosítására 2012. szeptember 11-én.

Záró rész

- [34] Az I. és IV. rendű alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.
- [35] Az I. rendű alperes illetékfizetésre köteles az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-a alapján, míg a IV. rendű alperes helyett az illetéket az állam viseli, ugyanezen rendelet 14. §-a értelmében.
- [36] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. december 6.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő